

Ajankohtaisia kuvailuasioita

Talonmiehen tuokio 37
25.5.2023

Anneli Renfors

Kansalliskirjasto, Melinda-palvelut

246 Muut nimekkeet

- Kenttään tallennetaan päänimekkeen muodosta (245#a) poikkeavat nimekkeet.

Muu nimeketieto	246 30 #a
Kansinimeke	246 14 #a
Osan nimeke	246 30 #a
Rinnakkainen päänimeke	246 31 #a
Selkänimeke	246 18 #a
Toinen nimeke, varianttinimeke	246 13 #a
Muu nimeke, esim. avattu muoto	246 3# #a
Vaihtoehtoinen nimeke	246 1# #i Tunnetaan myös nimellä: #a

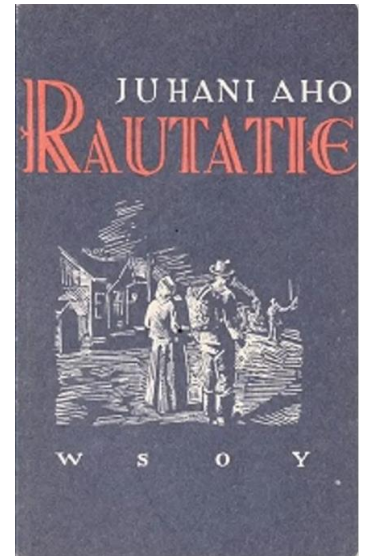
- Muun nimeketiedon merkitseminen ([RDA 2.3.4.3](#)): Merkitään muu nimeketieto, joka esiintyy samassa tiedonlähteessä kuin päänimeke.

Vaihtoehtoinen nimeke 246 30 #a

- RDA sovellusohjeessa nyt virheellisesti:

Vaihtoehtoinen nimeke 246 1# #i Tunnetaan myös nimellä: #a

- Vaihtoehtoinen nimeke on eri asia kuin Tunnetaan myös nimellä
- Vaihtoehtoinen nimeke = kahdesta osasta koostuvan päänimekkeen jälkimmäinen osa, joka on myös muodoltaan itsenäinen. Osia yhdistää sana "tai", "eli" tai vastaava muunkielinen sana.

ESIMERKKI VAIHTOEHTOISESTA NIMEKKEESTÄ:

245 10 #a Rautatie eli Kertomus ukosta ja akasta, jotka eivät olleet sitä ennen nähneet / #c Juhani Aho ; kannen maalaus Susanne Gottberg.

246 30 #a Kertomus ukosta ja akasta, jotka eivät olleet sitä ennen nähneet

Näyttöteksti 246 1# #i

246 1# #i Tunnetaan myös nimellä: **#a**

#i - Näyttöteksti

Kentän ensimmäinen osakenttä, kun toisen indikaattorin arvo on #. Siihen kirjoitetaan haluttu selitysteksti, esim. Avattu nimeke. Fraasit otetaan [Metatietosanastossa](#).

- Alephin alaspudotusvalikkoon 246 #i-osakentän kohdalle (Ctrl + F8) päivitetty sallitut käytettävät Metatietosanaston mukaiset fraasit
- Fraaseja päivitetty Metatietosanastoon

Kansinimeke ja Selkänimeke 246-kentässä

- Tallennetaan indikaattoreiden avulla:

Kansinimeke:

246 **14** #a Keksittyjä kieliä, unohtuneita utopioita

Selkänimeke:

246 **18** #a Uneksjan puu

- **Ei näitä termejä 246 1# \$i-osakenttään!**
- Kansinimeke ja Selkänimeke poistettu Metatietosanastosta

775 Linkkikenttä – muu painos

775-kentän avulla voidaan ilmaista suhteita:

- Ekspressio – Ekspressio, uudistettu painos
 - Uudistettu versio ilmestyy eri nimekkeellä (teos on sama kuin aiemmassa versiossa)
- Ekspressio - Ekspressio, uusi käännös
- Näköispainos (Manifestaatio – manifestaatio)
- Samaan aikaan julkaistavat kieliversiot, jotka eivät ole toistensa käännöksiä

ESIMERKKI

775 08 #i Julkaistu myös englanniksi: #t Final report of the Joint Working Group Between Finland and Norway on the Arctic Railway #z 9789522435644

- Manifestaatioiden välisen suhteen ilmaiseminen

775 Ekspressio – Ekspressio, uudistettu painos

Käännös ilmestyy uutena painoksena eri nimellä (teos on sama)

TAPAUS:

Astrid Lindgrenin teos "Kalle Blomkvist och Rasmus"

- Laila Järvinen on kääntänyt teoksen suomeksi nimellä Ryöstetty Rasmus ja mestarietsivä
- myöhemmin Kristiina Rikman on suomentanut saman teoksen nimellä Mestarietsivä Blomkvist ja ryöstetty Rasmus

VANHA OHJE:

100 1# #a Lindgren, Astrid, #e kirjoittaja.

240 10 #a Kalle Blomkvist och Rasmus, #l suomi

245 10 #a Mestarietsivä Blomkvist ja ryöstetty Rasmus / #c Astrid Lindgren ; suomentanut Kristiina Rikman.

246 1# #i ~~Julkaistu aiemmin suomeksi nimellä: #a Ryöstetty Rasmus ja mestarietsivä~~

Uusi ohje

100 1# #a Lindgren, Astrid, \$d 1907-2002, #e kirjoittaja. #0 (FI-ASTERI-N)000050916

240 10 #a Kalle Blomkvist och Rasmus, #l suomi #s (**Rikman**)

245 10 #a Mestarietsivä Blomkvist ja ryöstetty Rasmus / #c Astrid Lindgren ; suomentanut Kristiina Rikman.

775 08 #i Julkaistu aiemmin nimellä: #a Lindgren, Astrid, 1907-2002. #t Ryöstetty Rasmus ja mestarietsivä

100 1# #a Lindgren, Astrid, #d 1907-2002, #e kirjoittaja. #0 (FI-ASTERI-N)000050916

240 10 #a Kalle Blomkvist och Rasmus, #l suomi #s (**Järvinen**)

245 10 #a Ryöstetty Rasmus ja mestarietsivä : #b Kalle Blomkvistin seikkailuja / #c Astrid Lindgren ; suom. Laila Järvinen.

775 08 #i Julkaistu myöhemmin nimellä: #a Lindgren, Astrid, 1907-2002. #t Mestarietsivä Blomkvist ja ryöstetty Rasmus

775 Manifestaatioiden välisen suhteen ilmaiseminen

- **Saman ilmiasun** eri kansi- tai tiedostotyyppin ilmaiseminen, kun kustantaja on pysynyt samana.

020 ## #a ISBN #q kovakantinen

775 08 #i Julkaistu myös: #n pehmeäkantinen #z ISBN

020 ## #a 978-951-858-573-5 #q PDF

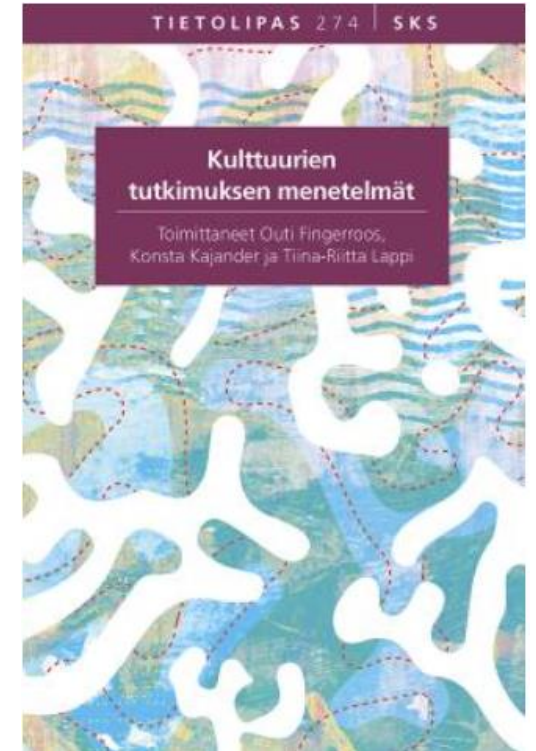
245 00 #a Kulttuurien tutkimuksen menetelmät / #c toimittaneet Outi Fingerroos, Konsta Kajander ja Tiina-Riitta Lappi.

264 #1 #a Helsinki : #b Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, #c 2022.

775 08 #i Julkaistu myös: #n EPUB #z 9789518585728

TAI täydellisemmin (esim. jos julkaisuvuosi on eri):

775 08 #i Julkaistu myös: #d Helsinki : Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, 2023. #n EPUB #z 9789518585728

776 Linkkikenttä – toinen ilmiasu (T)

Manifestaatioiden välisen suhteen ilmaiseminen

Kenttään 776 voidaan merkitä kuvailtavan kohteen **eri ilmiasua** edustavat, yleensä samannimiset rinnakkaisjulkaisut.

Osakenttä **#i**: Käytetään suomenkielisiä ilmauksia Painettu ja Verkkoaineisto. Poimituissa tietueissa fraasin pitää olla kuvailukielen mukainen (040 \$b). Tiedostomuotoa ei merkitä.

776 08 **#i** Verkkoaineisto: **#z** 9789521445811

Riittävän hyvä kuvailu

- [Talonmies-Extra \(12\) 4.5.](#)
 - Esitykset
 - katso erityisesti:
 - [Fennican puheenvuoro ja voimassa olevat kuvailun kevennyslinjaukset](#) / Katri Riiheläinen, Kansalliskirjasto
 - [RDA:n kuvailutasot ja MARC 21 –formaatin tasokoodit](#) / Minna Kantanen, Kansalliskirjasto
 - [Mentimeter-vastaukset](#)
 - [Kuvailun tiedotuspäivä 30.5.](#)
- Jatkuu ohjeistuksena RDA sovellusohjeeseen ja tarvittaessa muihin ohjeisiin, kun uudistunut RDA otetaan käyttöön

RDA:n kuvailutasot nyt ja tulevaisuudessa

RDA:n kuvailutasot nyt

Kuvailutason valinta (ydin- vai perustaso) **tehdään tietokantakohtaisesti.**

- Ydintaso, ydinelementit, jos saatavilla = MARC-formaatin tasokoodi 7
 - [Sallittua kuvailla jo nyt](#)
- Perustaso, ydinelementit + lisäydinelementit (SKL-linjaukset) = MARC-formaatin tasokoodi 4
 - Mukana suomalaisten kirjastojen **pakollisiksi** linjaamat lisäydinelementit (= SKL)
 - **Suosittelava taso Melindassa**

Ohjeistus:

Katso [Painettu monografia -ohje](#) sarake Ydinelementit/linjaukset -ohje ei ole täydellinen (esim. sisältötyyppi on ydinelementti), [Melindan wiki-sivuja](#) päivitetään.

Uudistuvan RDA:n kuvailutasot

Tietojärjestelmäkohtaisesti voidaan linjata noudatettavan laajaa kuvailutasoa, jossa pakollisia elementtejä on enemmän kuin suppealla tasolla. Uudistuneen RDA:n kuvailutasot ovat voimassa vasta, kun tietojärjestelmässä on otettu käyttöön uudistunut RDA.

- Suppea taso = nyt käytössä olevaa RDA:n ydintasoa laajempi, eli MARC-formaatin taso 7
- Laaja taso = nyt käytössä olevaa RDA:n perustasoa laajempi, eli MARC-formaatin taso 4

Ohjeistus:

- Ohjeistusta kenttä kentältä tulossa kuvailun asiantuntijaryhmiltä
- Käyttöönotto vuoden 2024 aikana?

MARC 21 -formaatin suomennoksen muutos – koodaustaso Nimiö/17

Ennen

17 - Koodaustaso

Bibliografisten tietojen täydellisyyden taso. Suomalaisen tietueiden kansallisbibliografiatason, välitason ja vähimmäistason määritelmät löytyvät Suomalaisista luettelointisäännöistä.

- Täydellinen taso

Kansallisbibliografian taso. Täydellinen MARC-tietue, kuvailun kohde on ollut käsillä.

4 - Välitaso

7 - Vähimmäistaso

Tietue, joka täyttää vähimmäistason vaatimukset ja jota luetteloiva organisaatio pitää lopullisena. Auktoriteetit ovat vahvistettuja.

Nyt (julkaistaan mahdollisimman pian)

17 - Bibliografisten tietojen kattavuuden taso

- Kattava taso

4 – Perustaso

7 – Ydintaso

Alkuperäinen MARC 21 –formaatti:

17 Encoding level - One-character alphanumeric code that indicates the fullness of the bibliographic information and/or content designation of the MARC record.

- Full level - Most complete MARC record created from information derived from an inspection of the physical item.

4 - Core level

7 - Minimal level

Otos pakollisuuksista ydintasolla (taso 7)

- [Katso lisää täältä](#)
- Teoksen ensisijainen nimeke
- Teoksen tunniste
- Ekspression tunniste
- Sisältötyyppi
- Ekspression kieli
- Mittakaava (kartta-aineistossa)
- Kartan horisontaalinen mittakaava
- Kartan vertikaalinen mittakaava
- Päänimeke
- Ensimmäinen päänimekkeeseen liittyvä vastuullisuustieto
- Painostiedot
- Tieto nimitystä uudistetusta painoksesta
- Julkaisemattoman aineiston tuotantoaika
- Ensimmäinen kustannuspaikka
- Kustantajan nimi
- Julkaisuaika
- Sarjan päänimeke (kirja-, kartta- ja nuottiaineistossa sekä esitetyssä musiikissa)
- Sarjan numerointi (kirja-, kartta- ja nuottiaineistossa sekä esitetyssä musiikissa)
- Manifestaation tunniste
- Tallennetyyppi
- Laajuus
- Auktorisoidut nimimuodot henkilöistä, suvuista ja yhteisöistä tunnisteineen

Muun muassa nämä eivät ole ydinelementtejä (taso 7)

- [Katso lisää täältä](#)
- Oppiarvon myöntävä yhteisö (opinnäytetyöt)
- Pituus- ja leveysasteet (kartta-aineistossa)
- Esityskokoonpano (nuottiaineistossa ja esitetyssä musiikissa)
- Sävellaji (nuottiaineistossa ja esitetyssä musiikissa)
- Sisällön kieli (mutta ekspression kieli on ydinelementti)
- Kuvitus (muissa kuin kuvateoksissa)
- Kesto (nuottiaineistossa, esitetyssä musiikissa ja liikkuvassa kuvassa)
- Muut päänimekkeeseen liittyvät vastuullisuustiedot (vain ensimmäinen ydinelementti)
- Tieto muuttumattomasta lisäpainoksesta
- Jakajan nimi (liikkuvassa kuvassa)
- Rinnakkainen päänimeke
- Muu nimeketieto
- Mediatyyppi
- Sarjan ISSN-tunnus
- Manifestaatioon sisältyvä ekspressio
- Ekspression tekijä (toimittaja, sovittaja, kääntäjä, pääesittäjä, sanoittaja ja kuvittaja)

Käytössä olevat kuvailutasot (4 ja 7) – esimerkkejä 1

Ydintaso (MARC 21, taso 7)

020 #a 978-951-884-928-8 #q
pehmeäkantinen

041 0# #a fin

100 10 #a Karjalainen, Anne-Maria, #d
1982- #e kirjoittaja. #0 (FI-ASTERI-
N)000220262

245 10 #a Miten tulla tohtoriksi / #c
Anne-Maria Karjalainen [ja kaksi
muuta].

336 ## #a teksti #b txt #2 rdacontent

338 ## #a nide #b nc #2 rdacarrier

Perustaso (MARC 21, taso 4, suositeltava taso)

020 #a 978-951-884-928-8 #q pehmeäkantinen

041 0# #a fin

100 10 #a Karjalainen, Anne-Maria, #d 1982- #e
kirjoittaja. #0 (FI-ASTERI-N)000220262

245 10 #a Miten tulla tohtoriksi : **#b akateemista
aherrusta ja arjen valintoja / #c Anne-Maria
Karjalainen, Tuulikki Ukkonen-Mikkola, Tiina
Mäkelä.**

336 ## #a teksti #b txt #2 rdacontent

**337 ## #a käytettävissä ilman laitetta #b n #2
rdamedia**

338 ## #a nide #b nc #2 rdacarrier

700 1# #a Ukkonen-Mikkola, Tuulikki, #e kirjoittaja.

700 1# #a Mäkelä, Tiina, #e kirjoittaja.

Käytössä olevat kuvailutasot (4 ja 7) – esimerkkejä 2

Ydintaso, taso 7:

490 1# #a Tietolipas ; #v 282

830 #0 #a Tietolipas ; #v 282.

245 00 #a Hyvä paikka / #c toimittaneet
Hannu Takala [ja kolme muuta].

700 10 #a Takala, Hannu, #e toimittaja.

Perustaso, taso 4:

490 1# #a Tietolipas, #x **0562-6129** ; #v
282

830 #0 #a Tietolipas, #x **0562-6129** ; #v
282.

245 00 #a Hyvä paikka : #b **aikakaaria
Päijät-Hämeen historiaan /**
#c toimittaneet Hannu Takala [ja kolme
muuta].

700 10 #a Takala, Hannu, #e toimittaja.

Käytössä olevat kuvailutasot (4 ja 7) – esimerkkejä 3

Ydintaso, taso 7:

250 ## #a Ensimmäinen painos.

300 ## #a 157 sivua

Perustaso, taso 4:

250 ## #a Ensimmäinen painos.

500 ## #a Lisäpainokset: Kolmas painos 2022. – 4. muuttumaton lisäp. 2023.

300 ## #a 157 sivua ; **kuvitettu ; 18 cm**

Tapahtumat ja koulutukset

- [Kuvailun tiedotuspäivä 30.5.2023](#)
- Löydät alustavat tiedot Melindan syksyn 2023 tapahtumista [Tapahtumat ja koulutukset 2023 -sivulta](#).
 - Talonmiehen tuokio (38) to 28.9.2023 klo 13-14:30
 - Talonmies-Extra (13) to 2.11.2023 klo 13-15
 - Talonmiehen tuokio (39) to 30.11.2023 klo 13-14:30

Kiitos!

melinda-posti@helsinki.fi

Melinda-wiki: <https://www.kiwi.fi/display/melinda>

<https://twitter.com/Melindapalvelu>